

בס"ד, אדר ב' תשפ"ב

דבר תורה לפרשת תזריע – שבת החודש – הרב יובל שרלו

האם היינו מצורעים השנה? במידה מסוימת – כן. נפגענו גופנית. אמנם ההשוואה אינה מלאה, ואינה מדויקת. הקורונה היא מחלה ביולוגית. הצרעת – לא. עצם העובדה ש"כולו הפך לבן – טהור הוא", כלומר שדווקא האדם שלקה באופן מלא בצרעת, ללא בשר חי ובריא בגופו – הוא טהור, מלמדת שאין מדובר במחלה אלא בתופעה רוחנית. לא זו בלבד, אלא שהתורה שבעל פה למדה מתוך המקרא שהיותו של אדם מצורע תלויה בהכרזת הכהן, ולעתים דוחים בכוונה את ההכרזה הזו (כגון ברגלים, או בימי החתונה של החשוד כמצורע) דבר המלמד גם הוא על כך שאין מדובר בתופעה ביולוגית או פיזיולוגית. ואף על פי כן, בשתי התופעות מדובר על תסמונת המופיעה בגוף, ואינה מתירה להתעלם ממנה. כשם שיש לאוו מיוחד (לא בפרשתנו) להסיר באופן פיזי את נגע הצרעת, כך גם נדרשנו שלא להתעלם ולא להסיר את התסמונות בהתעלמות מהן.

הניצוץ המצית את מתיחת הקווים העדינים שבין שתי התופעות קשור גם לתגובה אליהן: הבידוד. המצורע נצטווה לצאת אל מחוץ למחנה, לשבת לבדו, ו"טמא טמא יקרא". חובת הבידוד שלו נדרשה על ידי חכמים דרך שמו: מצורע הוא נוטריקון של "מוציא שם רע", כלומר: זה אשר פעל בדרך פוגענית והרסנית במסגרת החברה, ועל כן הוא נתבע להיות מורחק ממנה, לשבת לבדו, ולעבור תהליך של תיקון. הבידוד החברתי והריחוק הזה מוכרים לנו השנה מאוד מאוד.

האם יש משהו שאנו יכולים ללמוד מהקווים הנמתחים בין שתי התופעות? ספק. שהלוא חכמים הם אלה לימדו אותנו, כאמור, על הקשר שבין צרעת, לשון הרע ובידוד, ואילו לנו את הכלים לפענח את שורשה של מגפת הקורונה. אין לנו שום מפתח המאפשר לומר מפני מה באה הרעה הזו עלינו, ולא יהיה זה נכון להתיימר לקבוע את שורשה הרוחני. אולם, סערת הקורונה שעברה עלינו היא חומר הגלם. מה שייולד ממנה ומן הדמיון המסוים והקלוש לצרעת תלוי במה שאנחנו ניילד. הקב"ה אפוא הניח אותה לפתחנו, ומכאן ואילך אנחנו אלה שיכולים לשאול לאן היא יכולה להוביל אותנו. אין בדברים כל התיימרות לקבוע מפני מה היא באה, אלא לאן אנו יכולים לקחתה.

ומתוך כך צריכות המחשבות להיות צנועות: המחשבות על קריסת האמונה בגדלות האדם ובעוצמתו הבלתי מוגבלת; תפישת ה"כפר הגלובלי הקטן" שמצד אחד מקבלת חיזוק גדול, שכן הוירוס אינו יודע גבולות, ומצד שני חזרה ללאומיות; היחסים בין חברה ובידידות, הרגישות לאלה שנמצאים לבד (לא רק הקשישים, כי אם גם הרווקים והרווקות, הגרושות והגרופים, האלמנות והאלמנים, נפגעי הנפש והגוף ועוד ועוד; בירור מחדש של האמון באוטוריטות הדתיות; החשיבות הגדולה של הדברים שאמיתיים לנו, חיים צנועים יותר, ועוד אין סוף מחשבות – רק בזהירות. כאפשרות. לא כוודאות.

כל אלה יכולים להימתח עתה, בשעה שנראה כי זיכנו הקב"ה ופעלו המדענים לאפשר לנו להתבונן עליה מבחוץ, ולקחת ממנה את שאנו מבקשים ליצור מתוכה.